

Voorstel Gemeenteraad

Datum B&W vergadering:	12-05-2026
Datum Raadsvergadering:	11-06-2026
Afdeling:	RUIMTE
Raadscie:	BSM
Portefeuillehouder:	Raymond Dirx
Steller:	Heleen van der Wel

Onderwerp

Jaarrekening 2025, bijstelling Begroting 2026 en Conceptbegroting 2027 & meerjarenraming 2027-2030 van Gemeenschappelijke Regeling Het Gegevenshuis.

Korte inhoud

De gemeente Beek heeft van Het Gegevenshuis de voorlopige Jaarrekening 2025, de bijgestelde Begroting 2026 en de Conceptbegroting 2027 inclusief meerjarenraming 2027-2030 ontvangen. Conform de Wet gemeenschappelijke regelingen wordt de gemeenteraad in de gelegenheid gesteld een zienswijze te geven en de financiële effecten te verwerken in de Afwijkingenrapportage 2026.

Het Gegevenshuis verzorgt sinds 1 januari 2026 voor de gemeente Beek object- en ruimte gerelateerde basisregistraties en geometrie. Afspraken over productie en kwaliteit zijn vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst (DVO). De voorliggende conceptbegroting sluit aan bij de eerder vastgestelde kaders en dienstverlening en de financiële effecten voor Beek zijn beperkt en transparant onderbouwd. Het budget voor Het Gegevenshuis moet in de gemeentebegroting voor de jaren 2026-2030 naar boven worden bijgesteld. De financiële bijstelling zal worden verwerkt in de Afwijkingenrapportage 2026.

Ten aanzien van de Conceptbegroting 2027 & meerjarenraming 2027-2030 wordt voorgesteld om een zienswijze in te dienen:

College-advies zienswijze

"De begroting 2027 van de Gemeenschappelijke Regeling Het Gegevenshuis geeft inzicht in de voorgenomen uitvoering van taken en ambities.

Tegelijkertijd staat de financiële positie van gemeenten structureel onder druk. De aanhoudende onzekerheid over het gemeentefonds, in combinatie met stijgende kosten, dwingt gemeenten tot scherpe en soms ingrijpende keuzes.

Tegen deze achtergrond doet het college een nadrukkelijke oproep aan Het Gegevenshuis om maximaal verantwoordelijkheid te nemen voor de eigen financiële huishouding. Dit betekent dat:

- kostenstijgingen waar mogelijk binnen de eigen begroting worden opgevangen;*
- actief wordt gestuurd op doelmatigheid en kostenbeheersing;*
- kritisch wordt gekeken naar de omvang en inzet van beschikbare reserves, met inachtneming van het benodigde weerstandsvermogen.*

Wij verzoeken u daarbij om transparant inzicht te geven in de opbouw, onderbouwing en inzet van reserves, zodat gemeenten een zorgvuldige afweging kunnen maken over de ontwikkeling van de gemeentelijke bijdrage. Onze inzet is dat stijging van gemeentelijke bijdragen zoveel mogelijk wordt beperkt, tenzij deze aantoonbaar onvermijdelijk is op basis van wettelijke taken of autonome ontwikkelingen.

Deze lijn sluit aan bij de bredere oproep van gemeenten richting het Rijk dat nieuwe taken en financiële kortingen gepaard dienen te gaan met passende middelen, conform artikel 2 van de Financiële verhoudingswet."

Aanleiding

Het Gegevenshuis heeft de voorlopige Jaarrekening 2025, de bijgestelde Begroting 2026 en de Conceptbegroting 2027 met meerjarenraming 2027-2030 aangeboden aan de deelnemende gemeenten en het Waterschap Limburg. Op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen wordt de gemeenteraad in de gelegenheid gesteld een zienswijze te geven op deze stukken.

Gemeente Beek is per 1 januari 2026 toegetreden tot Het Gegevenshuis. Daarmee is dit het eerste moment waarop Beek formeel betrokken is bij de financiële en inhoudelijke kaderstelling van deze gemeenschappelijke regeling. Uitgangspunt bij de beoordeling is dat de dienstverlening kwalitatief goed en toekomstbestendig moet blijven, terwijl de lasten voor de deelnemers beheersbaar en navolgbaar blijven.

Overwegingen

Het Gegevenshuis verzorgt voor deelnemende overheden de uitvoering en het beheer van object- en ruimtegerelateerde basisregistraties en geometrie. Hiermee ondersteunt Het Gegevenshuis gemeenten in hun wettelijke taken en in de ontwikkeling naar datagedreven werken. Het Gegevenshuis is door de opdrachtgevende overheden tevens opgericht om innovatie in technologieën te vertalen naar de toepassing van object- en ruimtegerelateerde data in het publieke domein.

Het Gegevenshuis is voor de gemeente Beek de uitvoeringsorganisatie voor onder meer de basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) en de basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT), geo-informatie en aanverwante ondersteuning van gemeentelijke processen. De kwaliteit en continuïteit van deze dienstverlening zijn voor de gemeente van direct belang, mede in het licht van datagedreven werken en de toenemende betekenis van betrouwbare geo-data in de gemeentelijke bedrijfsvoering.

De te behalen resultaten zijn helder en transparant vastgelegd in de dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) en bijbehorende productbladen, waarbij de kwaliteitsindicatoren en bijbehorende normen, doorlooptijden en hoeveelheden in meetbare getallen zijn vastgelegd. Over de geleverde prestaties legt Het Gegevenshuis per kwartaal verantwoording af aan de opdrachtgevende gemeenten en het Waterschap Limburg door de overeengekomen prestaties af te zetten tegen de feitelijk geleverde prestaties. De opdrachtgever kan dus het hele jaar door de rol van regievoerder op de output waarmaken aan de hand van objectieve, meetbare criteria.

Het onderscheidend vermogen van Het Gegevenshuis zit enerzijds in de integrale benadering van (basis)registraties in administratieve- en geometrische zin en waar mogelijk en relevant bij te dragen aan datagestuurd beleid, -uitvoering en -dienstverlening door de deelnemers, anderzijds in het vermogen om nieuwe ontwikkelingen, nieuwe technologieën, nieuwe bedrijfsvoeringconcepten van lagere overheden en nieuwe vormen van (publieke) dienstverlening toepasbaar aan te bieden.

De strategische pijlers van Het Gegevenshuis bestaan uit groei en innovatie. Bij groei moet gedacht worden aan drie richtingen: uitbreiding van deelnemers of afnemers, uitbreiding van bestaande diensten ten behoeve van huidige deelnemers en nieuwe diensten ten behoeve van de huidige deelnemers. Groei wordt nagestreefd door primair nieuwe toetreders en secundair uitbreiding van producten en diensten bij de huidige deelnemers.

In het kader van innovatie wordt een programma innovatie ontwikkeld waarover medio 2026 de eerste besluitvorming zal plaatsvinden. Op basis van businesscases, usecases, kosten-/batenanalyses plus maatschappelijke impactanalyses wordt het bestuur in stelling gebracht om de innovatierichting te bepalen en concrete besluiten kan nemen om projecten uit te voeren.

De aangeleverde financiële stukken laten het volgende beeld zien:

Jaarrekening 2025

De Jaarrekening 2025 sluit met een positief resultaat van € 68.451. Het resultaat betreft in hoofdzaak het niet aangewende deel van de bestemmingsreserve ICT. Voorgesteld wordt om het resultaat van € 68.451 te behouden als bestemmingsreserve ICT voor de doorontwikkeling en afronding migratie van het dataplatform. De tweede fase van de migratie wordt in 2026 afgerond. Niet aangewende middelen uit de bestemmingsreserve ICT in 2026 zullen worden toegevoegd aan het saldo van de Jaarrekening 2026. De bestemmingsreserve ICT wordt dan opgeheven.

De Jaarrekening 2025 is minder relevant voor Beek, omdat Beek per 1 januari 2026 is toegetreden. De jaarrekening is voorzien van een goedgekeurde accountantsverklaring.

Bijgestelde begroting 2026

Inhoudelijk is bijstelling van de begroting nodig vanwege een aantal ontwikkelingen:

- De bijstelling van de post personeel, onderdeel salarissen als gevolg van toetreding gemeente Beek (per 1-1-2026) en uitbreiding van de producten bij de gemeenten Kerkrade (mutatiedetectie) en Landgraaf (Wkpb/BRK-PB).
- De bijstelling van de post bedrijfsvoering voor een beperkt deel als gevolg van voornoemde uitbreiding en voor het grootste deel voor afronding van de 2e fase van de ICT-implementatie.
- De bijstelling van de post software en inhuur derden als gevolg van de voornoemde uitbreiding. Hierdoor worden er meer licenties en begeleiding leveranciers afgenomen

De in de begroting 2026 geraamde Beekse bijdrage van € 154.343 dient te worden bijgeraamd met € 540 tot € 154.883, incidenteel te verwerken in de Afwijkingenrapportage 2026.

Conceptbegroting 2027 & meerjarenraming 2027-2030

Inhoudelijk zijn de Begroting 2027 en de meerjarenraming 2027-2030 in hoofdzaak een doorwerking van de bijgestelde begroting 2026 inclusief de verplichte indexering van 3,3%.

Wat betreft de Begroting 2027 dient de meerjarig geraamde Beekse bijdrage van € 154.343 met € 6.851 te worden bijgeraamd tot € 161.194, structureel te verwerken in de Afwijkingenrapportage 2026. De verwachte indexering voor 2028 e.v. wordt t.z.t. verwerkt bij het opstellen van de Beekse begroting 2028, aangezien de Beekse meerjarenbegroting 2027 wordt opgesteld o.b.v. prijspeil 2027.

Risico's

- Als gevolg van besluitvorming over het innovatieprogramma (medio 2026) is een additionele bijstelling van de begrotingen 2026 en 2027 mogelijk noodzakelijk. De eventuele financiële consequenties daarvan zullen worden verwerkt in de Slotrapportage 2026 en Begroting 2027.
- Door het gelijktijdig uittreden van zes medewerkers wegens (pré)pensioen en de effecten van overgangsrecht en verlofopbouw ontstaat een pensionadogat dat kan leiden tot tijdelijke overlap in personeelskosten of extra inhuur, terwijl de financiële ruimte om dit op te vangen beperkt is, waardoor een begrotingsbijstelling noodzakelijk kan zijn.
- In de begroting wordt aangegeven dat het huidige huisvestings- en kantoorconcept niet langer passend wordt geacht bij de missie, visie en strategische agenda van Het Gegevenshuis. Medio 2026 zal de planvorming zodanig uitgewerkt zijn dat het algemeen bestuur op basis van inhoud en financiële consequenties een besluit kan nemen. Omdat het hier om investeringen gaan die lineair worden afgeschreven over een termijn van 40 jaar (gebouw) dan wel 10 jaar (meubilair) zullen de financiële consequenties van de besluitvorming door het algemeen bestuur geen invloed hebben op de begroting 2026, maar wel op de begroting van 2027 en volgende jaren. Voor de begroting 2027 en meerjarenraming is hiervoor een stelpost ad € 40.000, - opgenomen en als besluitvorming tot afwijking daarvan leidt, worden de begroting 2027 en meerjarenraming bijgesteld.

De voorliggende conceptbegroting sluit aan bij de vastgestelde kaders en dienstverlening en de financiële effecten voor Beek beperkt zijn en transparant onderbouwd. Daarnaast zijn de geraamde kostenontwikkelingen, waaronder de indexering, verklaarbaar en in lijn met de ontwikkelingen bij andere deelnemers.

Ten aanzien van de Conceptbegroting 2027 & meerjarenraming 2027-2030 wordt voorgesteld om een zienswijze in te dienen:

College-advies zienswijze

“De begroting 2027 van de Gemeenschappelijke Regeling Het Gegevenshuis geeft inzicht in de voorgenomen uitvoering van taken en ambities.

Tegelijkertijd staat de financiële positie van gemeenten structureel onder druk. De aanhoudende onzekerheid over het gemeentefonds, in combinatie met stijgende kosten, dwingt gemeenten tot scherpe en soms ingrijpende keuzes.

Tegen deze achtergrond doet het college een nadrukkelijke oproep aan Het Gegevenshuis om maximaal verantwoordelijkheid te nemen voor de eigen financiële huishouding. Dit betekent dat:

- *kostenstijgingen waar mogelijk binnen de eigen begroting worden opgevangen;*
- *actief wordt gestuurd op doelmatigheid en kostenbeheersing;*
- *kritisch wordt gekeken naar de omvang en inzet van beschikbare reserves, met inachtneming van het benodigde weerstandsvermogen.*

Wij verzoeken u daarbij om transparant inzicht te geven in de opbouw, onderbouwing en inzet van reserves, zodat gemeenten een zorgvuldige afweging kunnen maken over de ontwikkeling van de gemeentelijke bijdrage. Onze inzet is dat stijging van gemeentelijke bijdragen zoveel mogelijk wordt beperkt, tenzij deze aantoonbaar onvermijdelijk is op basis van wettelijke taken of autonome ontwikkelingen.

Deze lijn sluit aan bij de bredere oproep van gemeenten richting het Rijk dat nieuwe taken en financiële kortingen gepaard dienen te gaan met passende middelen, conform artikel 2 van de Financiële verhoudingswet.”

Financiële overwegingen

Zie inhoudelijke overwegingen.

Beslispunten

1. Kennis te nemen van de voorlopige Jaarrekening 2025 en de bijgestelde Begroting 2026 van de Gemeenschappelijke Regeling Het Gegevenshuis;
2. Een zienswijze in te dienen op de Conceptbegroting 2027 & meerjarenraming 2027-2030 van de Gemeenschappelijke Regeling Het Gegevenshuis;
3. De financiële consequenties mee te nemen bij de Afwijkingenrapportage 2026.

Beek,

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN BEEK,

Paul de Jonge
Gemeentesecretaris

Christine van Basten-Boddin
Burgemeester

Besluit Gemeenteraad

De raad van de gemeente Beek;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 12-05-2026;

Besluit:

1. Kennis te nemen van de voorlopige Jaarrekening 2025 en de bijgestelde Begroting 2026 van de Gemeenschappelijke Regeling Het Gegevenshuis;
2. Een zienswijze in te dienen op de Conceptbegroting 2027 & meerjarenraming 2027-2030 van de Gemeenschappelijke Regeling Het Gegevenshuis;
3. De financiële consequenties mee te nemen bij de Afwijkingenrapportage 2026.

Beek, 11-06-2026
GEMEENTERAAD,

Guliël Erven
Raadsgriffier

Christine van Basten-Boddin
Voorzitter